

Sygn. akt III AUa 2675/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Lena Jachimowska (spr.)
Sędziowie	SSA Krystyna Merker SSA Wojciech Bzibziak
Protokolant	Agnieszka Turczyńska

Przy udziale –

po rozpoznaniu w dniu 7 sierpnia 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania H. W. (H. W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej oraz o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji ubezpieczonego H. W.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

z dnia 7 listopada 2011r. sygn. akt XI U 601/11

oddala apelację.

/-/ SSA K.Merker /-/ SSA L.Jachimowska /-/ SSA W.Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2675/11

UZASADNIENIE

Trzema decyzjami z dnia 23 grudnia 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., w oparciu o przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych:

- stwierdził, że H. W. z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 1.06.2008 r. do 28.02.2009 r.,

- ustalił dla ubezpieczonego, jako osoby prowadzącej działalność pozarolniczą, miesięczne podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe, zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od czerwca 2008 r. do lutego 2009 r.

W uzasadnieniu zaskarżonych decyzji organ rentowy wskazał, iż w okresie od czerwca 2008 r. do lutego 2009 r. ubezpieczony z tytułu prowadzonej działalności pozarolniczej zgłosił się jedynie do ubezpieczenia zdrowotnego, a skoro w powyższym okresie nie posiadał innych tytułów rodzących obowiązki ubezpieczeń społecznych, to zasadnym jest objęcie obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i wypadkowym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz ustalenie podstaw wymiaru składek dla osoby prowadzącej tę działalność, na wskazane w decyzjach fundusze.

W odwołaniach od decyzji ubezpieczony, zarzucając naruszenie prawa materialnego poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przepisu art.9 ust.2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, domagał się uchylecia w całości decyzji i rozstrzygnięcia co do istoty sprawy. Skarżący wskazał, iż za okres objęty zaskarżonymi decyzjami zostały opłacone składki na ubezpieczenia z tytułu wykonywania pracy nakładczej u płatnika składek – (...) S.A. W przekonaniu, że to zatrudnienie jest legalne, opłacał jako przedsiębiorca tylko składki na ubezpieczenie zdrowotne. Od 1 października 2010 r. jest osobą bezrobotną; stan majątkowy oraz stan zdrowia czyni niemożliwym zaspokojenie zgłoszonych roszczeń wierzyciela.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, argumentując jak w zaskarżonych decyzjach.

Sąd Okręgowy w Katowicach połączył sprawy z odwołań ubezpieczonego do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń w Katowicach wyrokiem z dnia 7 listopada 2011 r., sygn. akt XI U 601/11 oddalił odwołania.

Z ustaleń Sądu Okręgowego, poczynionych na podstawie dokumentów, znajdujących się w aktach organu rentowego, raportów ZUS RCA za okres od marca 2008 r. do lutego 2009 r. oraz pisma Naczelnika Urzędu Skarbowego w B. wynika, że H. W. w okresie od 1.01.1995 r. do 30.09.2010 r. prowadził działalność pozarolniczą. W okresie od 12.03.2008 r. do 1.03.2009 r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę nakładczą zawartej z (...) S.A. w T. i za powyższy okres Spółka wykazała za odwołującego podstawy wymiaru składek w wysokości: 03/2008 – 0 zł., 04/2008 – 06/2008 – 28 zł., 07/2008 – 02/2009 – 380 zł. Decyzją z dnia 13 sierpnia 2010 r. organ rentowy stwierdził, iż odwołujący z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą, zawartą z płatnikiem składek (...) S.A., nie podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w okresie od 12.03.2008 r. do 1.03.2009 r. Ubezpieczony, ani płatnik składek nie zaskarżyli decyzji odwołaniem; wobec czego decyzja ta stała się decyzją ostateczną.

W spornym okresie odwołujący nie posiadał innych niż prowadzona pozarolnicza działalność gospodarcza, tytułów rodzących obowiązki ubezpieczeń społecznych i w konsekwencji organ rentowy wydał zaskarżone decyzje o objęciu obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w okresie do 1.06.2008 r. do 29.02.2009 r. oraz ustaleniu podstaw wymiaru składek na te ubezpieczenia.

Sąd pierwszej instancji wskazał, iż w toku postępowania ubezpieczony zarzucał, iż organ rentowy nieprawidłowo wyliczył składki z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, gdyż zostały już opłacone składki z tytułu wykonywania pracy nakładczej, które powinny być przez organ rentowy uznane.

Kierując się powyższymi ustaleniami faktycznymi, Sąd Okręgowy wskazał, że sporna kwestia sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy w okresie od 1.06.2008 r. do 28.02.2009 r. ubezpieczony podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej oraz czy organ rentowy prawidłowo ustalił z tego tytułu wysokość składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym, zasady ustalania składek na te ubezpieczenia oraz podstaw ich wymiaru określa ustawa z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.

U. 2009.205.1585 t.j.). Sąd Okręgowy przywołał treść art.6 ust.1 pkt 5, art.12 ust.1 i art.13 pkt4 tej ustawy, regulujących obowiązek ubezpieczeń emerytalnego, rentowych i wypadkowego osób prowadzących pozarolniczą działalność w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania jej wykonywania. Sąd powołał też normy, określające obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego tych osób - art.66 ust.1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz art.107 ust.1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2008, 164.1027 t.j.) obligujący do opłacenia składek na Fundusz Pracy.

W świetle powyższych uregulowań prawnych, Sąd pierwszej instancji stwierdził, że ocena wyników zebranego materiału dowodowego uzasadnia konstatację, że w spornym okresie ubezpieczony posiadał tylko jeden tytuł ubezpieczeń społecznych – działalność gospodarczą. Bowiem ostateczną decyzją z dnia 13 października 2010 r., wiążącą sąd ubezpieczeń społecznych, organ rentowy wyłączył H. W. z ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w okresie od 12.03.2008 r. do 1.03.2009 r. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą. Z tego względu - w konsekwencji niezaskarżenia decyzji z dnia 13 października 2010 r. – decyzja o objęciu odwołującego obowiązkowo ubezpieczeniem emerytalnym, rentowymi i wypadkowym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności jest prawidłowa.

W kwestii decyzji ustalającej podstawy wymiaru składek, Sąd Okręgowy podniósł, że ubezpieczony nie wykazał, iż podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe, zdrowotne i Fundusz Pracy, organ rentowy wyliczył w niewłaściwy sposób. Uwzględniając naprowadzone okoliczności, Sąd Okręgowy z mocy art.477¹⁴§ 1k.p.c. oddalił odwołania.

Wyrok apelacją zaskarżył ubezpieczony i powołując tożsamą jak w odwołaniu argumentację, wniósł o „całkowite oddalenie roszczeń finansowych ZUS”.

Rozpoznając apelację, Sąd apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jako pozbawiona uzasadnionych podstaw prawnych podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy refując zaskarżony wyrok, w niespornych okolicznościach faktycznych, nie naruszył prawa materialnego.

Niekwestionowanym jest, iż w okresie objętym zaskarżoną decyzją, tj. od 1 czerwca 2008 r. do 28 lutego 2009 r. ubezpieczony, prowadząc pozarolniczą działalność, zgłosił się do ubezpieczenia zdrowotnego, zaś do ubezpieczenia emerytalnego i rentowych został zgłoszony przez płatnika składek - (...) S.A. w T. jako wykonawca umowy o pracę nakładczą w okresie od 12.03.2008 r. do 1.03.2009 r. Organ rentowy, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, ocenił, że umowa o pracę nakładczą została zawarta dla pozorów, co powoduje, iż wykonywanie takiej umowy nie rodzi skutków w sferze ubezpieczeń społecznych. Oznacza to, iż umowa o pracę nakładczą z dnia 12 marca 2008 r. nie stanowi uprawnionego tytułu ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji takiego uznania, organ rentowy decyzją z dnia 13 sierpnia 2010 r. stwierdził, że H. W. w okresie od 12.03.2008 r. do 1.03.2009 r. nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę nakładczą zawartą z płatnikiem składek (...) S.A. z siedzibą w T.. Strony umowy, pouczone o prawie zaskarżenia decyzji do sądu, nie wniosły odwołania (okoliczność jednoznacznie potwierdzona przez ubezpieczonego – k.35 a.s.). Brak wniesienia odwołania w terminie 1 miesiąca od daty jej doręczenia, jak też niezłożenie wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania, ani niepodważenie jej skuteczności w inny przewidziany prawem sposób, spowodował że decyzja ta stała się ostateczną. Ostateczna decyzja administracyjna wiąże sąd ubezpieczeń społecznych, który obowiązany jest uwzględniać stan prawny wynikający z osnowy ostatecznej decyzji administracyjnej, chyba że decyzja została wydana przez organ niepowołany lub w zakresie przedmiotu orzeczenia bez jakiegokolwiek podstawy w obowiązującym prawie materialnym, względnie z oczywistym naruszeniem reguł postępowania administracyjnego. W tych przypadkach sąd nie jest związany decyzją administracyjną, ponieważ jest ona bezwzględnie nieważna (nieistniejąca prawnie) i - pomimo jej formalnego nieuchylenia - nie wywołuje skutków prawnych.

Powszechnie bowiem przyjmuje się zasadę uwzględniania przez sądy powszechne skutków prawnych orzeczeń organów administracyjnych. Zasada ta doznaje ograniczenia jedynie w myśl koncepcji tzw. bezwzględnej nieważności decyzji administracyjnej, która nie ma normatywnego umocowania, ale znajduje oparcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, wyrażającym od kilkudziesięciu lat niezmienny pogląd, że decyzja administracyjna nie może wywoływać skutków prawnych, pomimo jej formalnego nieuchylenia, jeśli jest dotknięta wadami, godzącymi w jej istotę jako aktu administracyjnego (vide: wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 28 lipca 2004 r., sygn. akt III CK 296/03, Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego 2005 Nr 6, s. 29, z dnia 19 listopada 2004 r., sygn. akt V CK 251/04, LEX Nr 172465, PS 2000 Nr 3, poz.113, z dnia 29 stycznia 2008 r., sygn. akt I UK 173/07, OSNP 2009 Nr 5-6, poz.78).

Ubezpieczony na żadnym etapie postępowania, zarówno przed organem rentowym, jak też przed Sądem Okręgowym nie podnosił jakiegokolwiek zarzutu odnośnie decyzji z dnia 13 sierpnia 2010 r., a tym bardziej nie zgłaszał, iż jest dotknięta wadami, godzącymi w jej istotę jako aktu administracyjnego. Zatem słusznie uznał Sąd pierwszej instancji, że w okresie od 1.06.2008 r. do 28.02.2009 r. jedynym tytułem ubezpieczeń społecznych skarżącego była prowadzona pozarolnicza działalność gospodarza. Skoro apelujący nie negował, iż w spornym okresie faktycznie nie prowadził działalności pozarolniczej, to zgodnie z art. 6 ust.1 pkt 5, art. 12 ust.1 i art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz.74 ze zm.- dalej ustawa) prowadzenie tej działalności rodziło obowiązkowe podleganie ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Konsekwencją stwierdzenia podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności jest ustalenie wysokości podstaw wymiaru składek, które prawidłowo określił organ rentowy w decyzjach nr 764 i 765, wskazując na materialnoprawne podstawy ustalania podstawy wymiaru składek na poszczególne rodzaje ubezpieczeń, a to: art.18 ust.8 i art.20 ustawy (ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe), art.81 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz.1027 ze zm. - ubezpieczenie zdrowotne) oraz art.104 ust.3 i 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm. - na Fundusz Pracy).

Oceniając w tym zakresie prawidłowość zaskarżonych decyzji, Sąd Okręgowy trafnie stwierdził brak podstaw do podważenia ich zasadności. Skarżący co do zasady nie kwestionuje wysokości podstaw wymiaru składek, lecz nie zgadza się na opłacenie składek wyliczonych od ustalonych podstaw wymiaru, wnosząc o uznanie składek opłaconych przez płatnika składek - nakładcę umowy o pracę nakładczą z dnia 12 marca 2008 r.- (...) S.A. Jednakże w świetle naprowadzonych wyżej okoliczności, jego roszczenie nie może zostać zaspokojone.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny, po myśli art.385 k.p.c., orzekł o oddaleniu apelacji.

/-/ SSA K.Merker /-/ SSA L.Jachimowska /-/ SSA W.Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JM